

Sisäministeriö
Rajavartio-osasto

Asia: RVL2024103

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eurooppalaisesta raja- ja merivartiostoa koskevaksi täydentäväksi lainsäädännöksi

Pakolaisneuvonta ry:n lausunto 14.8.2020

Pakolaisneuvonta kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta.

Pakolaisneuvonta pitää tärkeänä, että asetuksen edellyttämällä tavoin ulkorajavalvonnassa ja palauttamispolitiikassa painotetaan perus- ja ihmisoikeuksien täysimääräistä noudattamista, sekä säädöstasolla että myös käytännön viranomaistyöskentelyssä. Käytännössä ratkaisevassa roolissa on perus ja ihmisoikeuskysymysten painottaminen asetuksessa säädettyjä tehtäviä hoitavien osaamisessa ja koulutuksessa.

Pakolaisneuvonta pitää perusteltuna, että asetuksen 51 artiklan edellyttämä palauttamisen valvojen nimeäminen ja tehtävän hoitaminen ehdotetaan kansallisesta maastapoistamisen täytäntöönpanon valvonnasta vastaavan yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtäväksi. Asetuksen edellyttämät tehtävät (ml. valvojen reservin ylläpito) huomioiva riittävien resurssien turvaaminen on olennaista, myös yhdenvertaisuusvaltuutetun laajaan tehtäväkuvaan kuuluvien muiden tärkeiden tehtävien turvaamiseksi.

Pakolaisneuvonta pitää tärkeänä, että toisen jäsenvaltion Suomeen lähettämien ryhmien jäsenten toimivaltuudet rajataan esityksessä esitetyllä tavoin. Rajauksen ja toimivallan osalta tulee jatkovalmistelussa kiinnittää huomiota siihen, että ilmaukset ovat yksiselitteisiä. Esimerkiksi ulkomaalaislain osalta esityksen perusteluihin on ulkomaalaislain 97 §:n osalta (s. 23) kirjattu, että ryhmän jäsen voisi lisäksi avustaa Maahanmuuttovirastoa myös varsinaisten turvapaikkapuhuttelujen suorittamisessa. Tämän osalta jää epäselväksi mitä tarkoitetaan puhuttelussa avustamisella ja voidaanko sen tulkita tarkoittavan, että ryhmän jäsen voisi toimia myös turvapaikkapuhuttelijana. Ryhmän jäsenillä ei asetuksen ja esityksen mukaan ole turvapaikkapuhuttelun suorittamisen edellyttämää osaamista, mm. lain ja EU-lainsäädännön edellytykset huomioiden. Esityksen perusteluista tulee käydä selkeästi ilmi, että ryhmän jäsenen tehtäviin ei kuulu ulkomaalaislain 97 §:n 2 momentissa ja 97 a §:ssä tarkoitetun turvapaikkapuhuttelun suorittaminen.

Marjaana Laine
johtava lakimies
Pakolaisneuvonta ry

